

7.4.2017

Julkinen

Maksuneuvoston kokous

Aika 5.4.2017 klo 10–12
Paikka Suomen Pankki, Snellmaninaukio

Maksuneuvoston puheenjohtajan Olli Rehnin ollessa estynyt sijaisena toiminut Marja Nykänen avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi maksuneuvoston kahdeksanteen kokoukseen.

Kokouksen ensimmäisenä teemana käytiin läpi reaaliaikaisen maksamisen kehittymistä. Jyri Marviala Automatiasta esitteli reaaliaikaista Siirtomaksujärjestelmää, joka aloitti toimintansa maaliskuun alussa. Siirrossa maksu toteutetaan maksunsaajan puhelinnumeron perusteella. Hänen jälkeensä EBA Clearingin Janina Grönholm kertoi työn alla olevasta yleiseurooppalaisesta pikamaksuratkaisusta (Instant Payment System, IPS). Järjestelmä on tällä hetkellä testausvaiheessa, ja se on tulossa käyttöön loppuvuodesta 2017. Kolmantena reaaliaikaiseen maksamiseen liittyvänä hankkeena Suomen Pankin Kirsi Ripatti esitteli eurojärjestelmän suunnittelemaa TARGET Instant Payment Settlement-pikamaksuhanketta (TIPS). Ideana on tuoda keskuspankkiraha pikamaksamisen selvitykseen 24/7/365. Hankkeessa on tällä hetkellä menossa selvitysvaihe, ja päätös mahdollisesta projektin käynnistyksestä tehdään kesäkuussa 2017. Tavoitteena on, että TIPS olisi käytettävissä marraskuussa 2018.

Esitysten jälkeisessä keskustelussa nostettiin esiin TIPSin ja yksityisten järjestelmien mahdollinen kilpailutilanne. Lisäksi käytiin myös debattia keskuspankkirahan käytettävyydestä katteensiirtoon kaikissa pikamaksuratkaisuissa. Muina kysymyksiä nousivat esiin eri järjestelmien yhteentoimivuus sekä kaikkien toimijoiden saavutettavuus.

Avainkysymyksiä pikamaksamisessa ovat myös mm. asiakkaan tuntemiseen ja rahanpesun torjuntaan liittyvät asiat sekä mahdollisten väärinkäytöstapahtumien tunnistaminen. Tähän liittyen keskustelussa korostettiin sitä, että myös Automatiin järjestelmästä tulee voida sulkea pois toimijoita, mikäli esimerkiksi rahanpesun ja terrorismin torjunnan toimintatavat eivät ole riittävät. Puheenjohtaja totesi, että keskustelua reaaliaikaisesta maksamisesta jatketaan seuraavassa maksuneuvoston kokouksessa.

Sanna Atrila Finanssivalvonnasta kertoi uudistetun maksupalveludirektiivin vaikutuksista Suomen maksupalvelulainsäädäntöön. Keskeisenä muutoksena direktiivi

7.4.2017

Julkinen

mahdollistaa ns. kolmansien palveluntarjoajien tekemän maksutoimeksiannon käynnistämisen (PIS, Payment Initiation Services) tai tilitietojen analysoinnin (AIS, Account Information Services) asiakkaan puolesta, mikäli asiakas antaa siihen suostumuksensa. Direktiivin myötä myös nämä kolmannet palveluntarjoajat saatetaan sääntelyn ja valvonnan piiriin. Direktiivi sisältää myös vaatimuksen siitä, että asiakkaan vahvaa tunnistamista täytyy käyttää verkkomaksamisessa ja tilien online-käytössä. Pankki ei myöskään saa edellyttää sopimusta pankin ja kolmannen palveluntarjoajan välillä eikä veloittaa kustannuksia palveluistaan. Asiakkaan vahvaa tunnistamista käytetään jo tällä hetkellä laajasti Suomessa. Suomen markkinoita koskeva olennainen kysymys on, täyttävätkö pankkien perinteiset paperiset TUPAS-listat jatkossa vahvan tunnistamisen vaatimukset. Tämän asian selvittely on vielä kesken.

Seuranneessa keskustelussa korostettiin, että direktiivi aiheuttaa suuria muutoksia etenkin pankeille, sillä avoimiin rajapintoihin liittyen ne joutuvat käymään järjestelmänsä läpi. Toisaalta oltiin tyytyväisiä siihen, että kotimaiseen lainsäädäntöön ei olla tuomassa lisävaatimuksia direktiivin yli. Painokkaasti esitettiin myös huoli meneillään olevasta poliittisesta lobbauksesta, jossa esimerkiksi kuvakaappauksia yritetään saada hyväksytyksi kirjautumistavaksi. Lisäksi keskusteltiin siitä, miksi pankki joutuu vastaamaan kustannuksista väärinkäytöstapauksista myös siinä tapauksessa, että vahva tunnistaminen on tehty. Edelleen nähtiin, että petokset ja väärinkäytökset saattavat kasvaa uusien toimintatapojen myötä. Keskustelussa nostettiin myös esiin se näkökulma, että digitaalisten pienmaksujen käyttö voi rampautua uusien varsin tiukkojen tunnistamisvaatimusten myötä. Lisäksi esitettiin, että lyhyellä aikavälillä direktiivin implementointi ei välttämättä muuta markkinoita voimallisesti, mutta keskipitkällä aikavälillä markkinamuutokset voivat olla radikaaleja. Puheenjohtaja päätti keskustelun toteamalla, että maksupalveludirektiivin vaikutuksia erityisesti turvallisuus- ja vastuunäkökulmista jatketaan seuraavassa maksuneuvoston kokouksessa.

Kolmantena teemana Suomen Pankin Miika Syrjänen alusti käteispalvelujen saatavuudesta, tilannekuvasta ja tulevaisuudesta. Esitettiin, että perustetaan työryhmä pohtimaan seuraavia kysymyksiä: 1) Mikä on käteisen käytön nykytila? 2) Mitkä ovat näkemykset käteisen saatavuudesta ja käytöstä? ja 3) Mihin suuntaan käteispalvelut ovat menossa ja mitä vauhtia?

Maksuneuvosto piti käteistyöryhmän perustamista perusteltuna. Todettiin, että käteistä käytetään vielä monissa tilanteissa ja joillekin käyttäjille se on

7.4.2017

Julkinen

pääasiallinen maksuväline. Toisaalta nostettiin myös esiin, että uudet maksamissovellukset, kuten esim. lähimaksaminen ja mobiilimaksaminen, ovat vast'ikään tulleet markkinoille. Niiden mahdollinen käteismaksamista syrjäyttävä vaikutus ei välttämättä vielä näy markkinoille, vaan se tulee vasta viiveellä. Tämän vuoksi nähtiin, että politiikkalinjausten tekoa tulisi lykätä hieman myöhemmäksi.

Puheenjohtaja veti yhteen keskustelun ja totesi, että maksuneuvosto kannatti käteistyöryhmän perustamista. Työryhmään pyydetään edustajia maksuneuvoston jäsenorganisaatioista ja muista asiantuntijatahoista. Työryhmän tarkoituksena on luoda yhteinen tilannekuva käteisen käytöstä sekä käteispalveluiden nykytilanteesta ja tulevista trendeistä. Työryhmä tuottaa alustavan tilannekatsausraportin seuraavaan maksuneuvoston kokoukseen, jossa päätetään jatkotoimista.

Neljäntenä teemana Suomen Pankin Kari Kemppainen kertoi 5.5. pidettävän Maksufoorumin ohjelmasta. Maksufoorumissa tullaan keskustelemaan mm. digitalisaatiosta, tulevista lainsäädäntömuutoksista ja reaaliaikaisesta maksamisesta. Lisäksi Kemppainen kertoi euromaksualueen vähittäismaksuneuvoston (ERP) meneillään olevasta työstä, jossa Suomen kannalta keskeisimpiä teemoja ovat edelleen reaaliaikainen maksaminen ja verkkolaskutus. Maksuneuvoston edellisvuoden toiminnasta laadittu vuosiraportti hyväksyttiin, ja se tullaan kääntämään myös englanniksi. Molemmat kieliversiot julkaistaan lähiaikoina maksuneuvoston internetsivuilla.

Kokouksen muissa asioissa puheenjohtaja toi keskusteltavaksi talouslukutaidon tärkeyden ja sitä edistävät maksuneuvoston toimet. Maksamiseen liittyvä talouslukutaidon tarve nousee entistä vahvemmin esiin tulevaisuuden maksamisen sulautuessa ostotapahtumaan ja muuttuessa huomaamattomaksi taustatoiminnoksi. Maksuneuvoston jäsenet pitivät talouslukutaidon edistämistä tärkeänä. Sovittiin, että maksuneuvoston jäsenorganisaatioissa kartoitetaan jo olemassa oleva talouslukutaitoon liittyvä materiaali, ja maksuneuvoston sihteeristölle ilmoitetaan mahdolliset yhteyshenkilöt. Näistä henkilöistä muodostetaan pienryhmä pohtimaan mahdollisia talouslukutaidon edistämisen jatkotoimia. Kartoituksen tulokset ja mahdolliset ehdotukset jatkotoimiksi esitellään seuraavassa maksuneuvoston kokouksessa.

Lopuksi puheenjohtaja kiitti osallistujia aktiivisesta ja rakentavasta keskustelusta. Seuraava maksuneuvoston kokous järjestetään lokamarraskuussa.